

Luxemburg

Samenvatting

Het Luxemburgse herstel- en veerkrachtplan (*Recovery and Resilience Plan*; RRP) bevat 20 maatregelen, waarvan 8 hervormingen en 12 investeringen, die zijn verdeeld over drie componenten: 1. Sociale cohesie en weerbaarheid, 2. Groene transitie en 3. Digitalisering, Innovatie en Bestuur. Van de middelen uit het herstelplan richt 61% zich op klimaatdoeleinden en 32% op het stimuleren van de digitale transitie. Het plan voldoet volgens de Europese Commissie (de Commissie) aan het *do no significant harm*-vereiste. De belangrijkste hervormingen uit het plan zijn de hervormingen op het gebied van huisvesting en anti-witwasbeleid. Het Luxemburgse plan omvat in totaal 93,4 miljoen euro aan subsidies en is daarmee qua omvang het kleinste plan. Luxemburg is niet van plan om van het leningendeel gebruik te maken.

Aansluiting op landspecifieke aanbevelingen

Luxemburg geeft volgens de Commissie met diverse investeringen invulling aan de aanbevelingen uit 2019 en 2020 om te investeren in digitalisering en innovatie, de ontwikkeling van vaardigheden, huisvesting en vergroening.

Het plan bevat maatregelen gericht op de om- en bijscholing van werkzoekenden en werknemers, zoals het ontwikkelen van digitale vaardigheden, scholing voor werkzoekenden in de leeftijdsgroep 45+ en een scholingsmaatregel die zich richt op de arbeidsmarktpositie van de meest kwetsbare werkzoekenden. Dit komt tegemoet aan de aanbeveling om de inzetbaarheid van ouderen te vergroten, en de werkgelegenheidseffecten van de crisis te beperken.

De aanbeveling om de weerbaarheid van de gezondheidssector te vergroten wordt opgevolgd door onder andere hervormingen die de ontwikkeling van nieuwe digitale technologieën moeten stimuleren. Gezondheidswerkers worden hierdoor in staat gesteld om medische monitoring van patiënten op afstand te garanderen. Het plan omvat ook hervormingen om het bestuur van het gezondheidsstelsel verbeteren.

De aanbeveling om het aanbod van huisvesting te vergroten wordt ingevuld door o.a. het Huisvestingspact 2.0, dat gericht is op het vergroten van het aanbod van betaalbare en duurzame woningen door middel van financiële prikkels en het wegnemen van belemmeringen voor de bouw.

De aanbeveling om te investeren in duurzaam transport wordt ingevuld binnen de component die zich richt op de groene transitie. Deze bevat o.a. maatregelen voor de elektrificatie van het openbaar vervoer. Daarnaast zet deze component in op de bescherming van de biodiversiteit door middel van een natuurpact dat gemeenten stimuleert om in het milieu te investeren.

De component die zich richt op digitalisering, innovatie en bestuur bevat investeringen in de digitale infrastructuur en een modernisering van de overheidsadministratie. Daarnaast bevat deze component maatregelen gericht op de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering, door een versterking van het wetgevingskader. Hiermee adresseert Luxemburg de aanbeveling om het toezicht op en de toepassing van het raamwerk voor anti-witwassen te versterken.

Enkele landspecifieke aanbevelingen worden volgens de Commissie niet, of niet volledig geadresseerd in het RRP. Luxemburg neemt een maatregel tegen agressieve fiscale planning door het moderniseren van de vennootschapsbelasting, maar de Commissie plaatst hierbij de kanttekening dat de reikwijdte ervan beperkt is tot niet-coöperatieve belastingjurisdicties. De Commissie stelt dat het voorstel neerkomt op de uitvoering van een akkoord van de Raad van de EU dat van toepassing is op alle lidstaten. De Commissie wijst erop dat de aanbeveling om de houdbaarheid van het pensioenstelsel te verbeteren niet direct wordt geadresseerd. Het terugdringen van concurrentiebelemmeringen in de professionele dienstverlening wordt niet genoemd in het RRP, maar is wel opgenomen in het Nationale Hervormingsprogramma. De Commissie wijst er tenslotte op dat enkele andere aanbevelingen buiten het RRP worden geadresseerd, namelijk in de nationale begroting van 2020 en 2021. Dit betreft maatregelen ter ondersteuning van de liquiditeit van bedrijven, met name het MKB en zelfstandigen, en het stimuleren van publieke en particuliere investeringen om het economisch herstel te bevorderen.

De Commissie is van oordeel dat het plan in voldoende mate een significant deel van de uitdagingen uit de landspecifieke aanbevelingen adresseert. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Hoewel het kabinet, net als de Commissie, ziet dat niet alle landspecifieke aanbevelingen worden geadresseerd, bevat het plan voldoende maatregelen om een positieve bijdrage te leveren aan het oplossen van structurele uitdagingen in de Luxemburgse economie.

Mijlpalen en doelen

Het voorgestelde uitvoeringsbesluit omvat 63 mijlpalen en doelen voor de diverse hervormingen en investeringen. De mijlpalen en doelen, en bijbehorende uitbetalingen zijn volgens de Commissie evenredig verspreid over de tijd. Het kabinet kan zich vinden in de geformuleerde mijlpalen en doelen, die volgens de Commissie een voldoende mate van concreetheid hebben.

Controlesystemen

Het directoraat Economische- en Begrotingszaken (DEB) van het ministerie van Financiën zal de uitvoering van het herstelplan coördineren, bewaken en de gegevens over de indicatoren verzamelen bij de eindontvangers. De audits zullen worden uitgevoerd door de auditautoriteit voor de RRF in Luxemburg, "*l'Inspection Générale des Finances*" (IGF). IGF is ook de auditautoriteit voor de Europese structuur- en investeringsfondsen en is onafhankelijk van de dienstverlenende instantie, waardoor functiescheiding wordt gewaarborgd. De Commissie oordeelt dat de maatregelen die Luxemburg neemt om corruptie, fraude en belangenverstremming te voorkomen adequaat en toereikend zijn.

Eindoordeel kabinet

Op basis van bovenstaande kan het kabinet zich vinden in de positieve beoordeling van het Luxemburgse herstelplan door de Europese Commissie. Het kabinet kan zich ook vinden in de mijlpalen en doelen en bijbehorende bedragen die in de uitvoeringshandeling zijn geformuleerd. Het kabinet is daarom voornemens in te stemmen met het voorgestelde uitvoeringsbesluit van de Raad.